

รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเปลี่ยนแปลง (CAR 1-4)
“ Classroom Action Research ”
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2565

โดย
นางสาวณิชากัญญ์ ธีระบุญภรณ์

โรงเรียนวัดป่าแดด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่องานวิจัย : การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอน
แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5 E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวณิชากัญฐ์ ธีระบุญภรณ์

กลุ่มสาระวิชา : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา : 2565

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และ (2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้เครื่องมือศึกษา คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็นสาระหน่วยย่อยได้ 6 หัวข้อเรื่อง (รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า รายงานการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อแผนการเรียนรู้โดยรวมของหน่วยเรียนรู้ทุกหน่วยย่อยเรื่อง ร่างกายมนุษย์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และพบนักเรียนมีความพึงพอใจมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น(5E)

สารบัญ

บทคัดย่อ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา 5
- 1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา 6
- 1.3 ขอบเขตของการศึกษา 6
- 1.4 สื่อ/ นวัตกรรมที่ใช้ในการศึกษา 6

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 7
- 2.2 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8
- 2.3 เทคนิคการสอน 9
- 2.4 การสอนแบบ 5E 11

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

- 3.1 ประชากรในการศึกษา 14
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 14
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 14
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 15
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา 15
- 3.6 เกณฑ์เฉลี่ยความพึงพอใจ 15

บทที่ 4 วิเคราะห์ผลการศึกษา 16

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

- 5.1 สรุปผลการศึกษา 18
- 5.2 อภิปรายผลการศึกษา 18

บรรณานุกรม 19

ภาคผนวก

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ผลการวัดก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน	16
ตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6	17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นวิชาพื้นฐานในการสร้างคนให้มีสมรรถภาพในการคิดริเริ่มการเรียนรู้แสวงหาความรู้ ดังที่กองวิจัยการศึกษา (2542: 1) กำหนดความสำคัญของการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับประถมศึกษาว่ามีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศด้วยเหตุผล 3 ประการ สรุปได้ดังนี้ ประการแรก พลเมืองทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานการศึกษาของปวงชน ประการที่สอง การพัฒนาประเทศชาติทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะบรรลุเป้าหมาย และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันสร้างระบบการคิด การทำงานอย่างเป็นวิทยาศาสตร์จะต้องเป็นระบบตั้งแต่พื้นฐาน คือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับคุณภาพการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประถมศึกษาเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีจำเป็นต้องเพิ่มขีดความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อปรับเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเหล่านั้นสู่การผลิตที่เป็นการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจต่อไป จึงควรเน้นพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความสามารถในด้านทักษะการจัดการ ดังที่กรมวิชาการ (2545: 2) กำหนดว่าความรู้วิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยี เทคโนโลยีเป็นกระบวนการปรับปรุงผลิตภัณฑ์โดยอาศัยความรู้วิทยาศาสตร์ร่วมกับทักษะประสบการณ์ เทคโนโลยีจึงมีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากร กระบวนการ และระบบการจัดการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่า การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์นั้นต้องให้เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านวิทยาศาสตร์ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน นอกจากนี้สถาบันการส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2545: 3) ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คือเพื่อพัฒนากระบวนการคิด และจินตนาการ การศึกษาค้นคว้า ความสามารถในการแก้ปัญหา การจัดการทักษะการสื่อสาร และความสามารถในการตัดสินใจ

จากผลสัมฤทธิ์ข้างต้นทำให้จำเป็นต้องแก้ไขปัญหานักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จากการที่ผู้ศึกษาได้รับการอบรมและศึกษาความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ซึ่งเป็นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้เป็นรูปแบบหนึ่งของการสืบเสาะหาความรู้ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือการสร้าง ความสนใจ (Engagement) การสำรวจและค้นหา (Exploration) การอธิบาย (Explanation) การขยายความรู้ (Elaboration) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งทั้ง 5 ขั้นตอนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ครูจะต้องส่งเสริม

ให้นักเรียนรู้จักคิด มีความคิดสร้างสรรค์ ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ความคิดของตนเองได้มากที่สุด ทั้งนี้กิจกรรมที่จะให้นักเรียนสำรวจตรวจสอบ จะต้องเชื่อมโยงกับความคิดเดิม และนำไปสู่การแสวงหาความรู้ใหม่และได้ใช้กระบวนการและทักษะต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน โรงเรียนวัดป่าแดด อ.เมือง จ. เชียงใหม่

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาของการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็นสาระหน่วยย่อยได้ 6 หัวข้อเรื่อง (รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง)

1.4 สื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ร่างกายมนุษย์ รวมทั้งสิ้น 6 แผน

1.4.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

1.4.3 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในด้านความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีนักศึกษามากท่านกล่าวไว้พอจะสรุปได้ดังนี้ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2537: 71) กล่าวว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ผลที่เกิดจากการสอนหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งแสดงออกมา 3 ด้าน ได้แก่ด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย” ภพ เลหาไพบูลย์ (2542: 387-389) กล่าวว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้จากที่ไม่เคยกระทำได้หรือกระทำได้น้อยก่อนที่จะมีการเรียนการสอน และเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้กล่าวโดยสรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับจากการฝึกฝนจนเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถวัดได้

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

สุวัฒน์ นิยมคำ (2531: 641) กล่าวถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

สรุปได้ว่า เป็นการวัดความสามารถด้านความรู้และความคิดของการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีการวัดทั้งหมด 4 ด้าน คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2540: 18) ได้ยึดแนวทางของ Klopfer ในการประเมินผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านสติปัญญา หรือด้านความรู้ความคิดโดยวัดพฤติกรรมดังนี้

1. ความรู้ความจำ
2. ความเข้าใจ
3. กระบวนการทางวิทยาศาสตร์
4. การนำความรู้ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้

ภพ เลหาไพบูลย์ (2542: 389) กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สรุปได้ว่าหมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งวัดได้จากการใช้เครื่องมือในการวัดโดยเน้นการวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้แก่ พฤติกรรมด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งลักษณะของแบบทดสอบวัดความรู้ความจำจะเป็นการถามให้นักเรียนระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว ด้านความเข้าใจอาจเขียนได้หลายลักษณะ เช่นกำหนดสถานการณ์ใหม่มาให้แล้วให้ผู้เรียน

ระบุข้อเท็จจริง มโนคติ หลักการ กฎหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้น ส่วนพฤติกรรมด้านทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลายพฤติกรรม โดยแบบทดสอบที่วัดแต่ละ พฤติกรรมจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปส่วนการวัดด้านการนำความรู้ไปใช้จะมีลักษณะกำหนดปัญหาใหม่ๆ มาให้นักเรียนแก้โดยอาศัยความรู้และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ได้เรียนมาแล้ว

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2545: 109) กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สรุปได้ว่าหมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอนจากความหมายข้างต้นสรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาวิทยาศาสตร์นั้นจะมุ่งวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ในด้าน ความรู้ความจำ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเน้นพฤติกรรมดังกล่าว ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในการวิจัยครั้งนี้จึงหมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ทฤษฎี และสิ่งแวดล้อม ซึ่งวัดได้จากคะแนน ในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และการนำความรู้ไปใช้

2.2 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษา คือการพัฒนาบุคคล โดยการคำนึงการจัดและส่งเสริมให้บุคคลได้ พัฒนาศักยภาพ ใช้ความสามารถของตนเองให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ แต่ในความเป็นจริง การปฏิบัติยังไม่ ได้ผลตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ ผู้เรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าระดับความสามารถที่แท้จริงของ ตนเอง มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน เพื่อจะได้นำผลที่ได้ไปช่วยเหลือปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตาม ความสามารถ ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีองค์ประกอบ 2 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา
2. องค์ประกอบที่ไม่ได้เกี่ยวกับสติปัญญา

ซึ่งทั้ง 2 องค์ประกอบนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่ามีบทบาทสำคัญต่อการทำให้ผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนสูงหรือต่ำ ดังที่ฮาร์วิกเกอร์สได้สรุปคำกล่าวของเทอร์แทนที่ได้กล่าวถึง ความสำคัญขององค์ประกอบที่ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญาว่า ความสำเร็จทางการเรียนของแต่ละบุคคล ที่มีระดับสติปัญญาเท่ากันส่วนใหญ่ เนื่องมาจากองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาและการศึกษาของแมตดอกซ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ 1. สติปัญญา ประมาณร้อยละ 60 2. ความพยายามและ วิธีการเรียน ประมาณร้อยละ 30 3. สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 10 ดังนั้นองค์ประกอบด้าน สติปัญญา หรือความสามารถทางสมองนั้น นักจิตวิทยาจำนวนมาก เห็นว่าเป็นสิ่งที่อาจสามารถถ่ายทอดได้ทาง

พันธกรรม และอีกประเด็นหนึ่งที่นักการศึกษาหรือครูผู้สอนมีบทบาทได้มาก คือ การพัฒนาองค์ประกอบรอบด้านอื่น ๆ ที่จะส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญาอีกประการหนึ่งด้วย

องค์ประกอบที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญานั้น ศาสตราจารย์เพรสคอต ผู้อำนวยการค้นคว้าเรื่องเด็กแห่งมหาวิทยาลัยแมรี่แลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้สรุปถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะด้านที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโต สุขภาพร่างกาย ข้อบกพร่องทางร่างกาย และลักษณะทางร่างกาย เป็นต้น
  2. องค์ประกอบทางด้านความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดา มารดา ความสัมพันธ์ของบิดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูก ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว เป็นต้น
  3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมและสังคมประกิต ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมเลี้ยงดู และฐานะเศรษฐกิจทางบ้าน เป็นต้น
  4. องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน เป็นต้น
  5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ ทักษะคตินักเรียนต่อการเรียน เป็นต้น
  6. องค์ประกอบทางการปรับตน ได้แก่ ปัญหาการปรับตน การแสดงออกทางอารมณ์ เป็นต้น
- จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบทางด้านที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ที่มีอิทธิพลต่อการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงหรือต่ำได้นั้น มีอยู่หลายประการทั้งอยู่ภายในตัวนักเรียนเองและที่เกิดจากสภาพแวดล้อม องค์ประกอบเหล่านี้ บางองค์ประกอบเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และบางองค์ประกอบเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในแต่ละครั้ง จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นด้วย ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเช่น การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลาย ๆ ด้านนอกจากสติปัญญาที่อาจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน ครูควรรู้จักผู้เรียนและเข้าใจปัญหาของผู้เรียนแต่ละคน ควรจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจะสูงหรือต่ำนั้นจะมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ประการ คือ องค์ประกอบทางสติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ซึ่งครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและแก้ไขปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถต่อไป

2.3 เทคนิคการสอน

เทคนิคการสอน มีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) คือ เทคนิคการสอนที่ผู้เรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น นั่นคือ แสดงบทบาทที่กำหนดให้ การแสดงบทบาทสมมติมี 2 ประเภท ประเภทแรก ผู้แสดงบทบาทสมมติจะต้องแสดงบทบาทของคนอื่นโดยละทิ้งแบบแผนพฤติกรรมของตนเอง บทบาทของบุคคลอื่นอาจเป็นบุคคลจริง เช่น คนที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ เพื่อนร่วมห้อง หรือการเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกันกับเพื่อน หรือเป็นบุคคลสมมติ เช่น สมมติว่าเป็นครูใหญ่ สมมติว่าเป็นชาวนา เป็นต้น ผู้แสดงบทบาทสมมติจะพูด คิด ประพฤติหรือมีความรู้สึกเหมือนกับบุคคลที่ตนสวมบทบาท ประเภทที่สอง ผู้แสดงบทบาทจะยังคงรักษารูปแบบและแบบแผนพฤติกรรมของตนเองแต่ปฏิบัติอยู่ในสถานการณ์ที่อาจพบในอนาคต เช่น การสมัครงานสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้แนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักเรียน บทบาทสมมติประเภทนี้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกฝนทักษะเฉพาะ เช่น การแนะแนว การสัมภาษณ์ การสอน การจูงใจ การควบคุมความขัดแย้ง เป็นต้น การแสดงบทบาทสมมติแตกต่างจากเกมจำลองสถานการณ์ตรงที่ไม่มีกฎเกณฑ์ และการแข่งขัน

2. การสอนโดยใช้เกมจำลองสถานการณ์

การสอนแบบเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีสอนที่พัฒนามาจากการแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการจำลองสถานการณ์ เกมจำลองสถานการณ์ คือ วิธีสอนที่ผู้สอนนำเอาสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียนพยายามให้มีสภาพเหมือนจริงมากที่สุด และกำหนดกติกา กฎ หรือเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น แล้วแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ เข้าไปแข่งขันหรือเล่นในสถานการณ์จำลองนั้น ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับปัญหาและต้องแข่งขันกับฝ่ายตรงข้ามจึงต้องมีการตัดสินใจของกลุ่มเพื่อมุ่งเอาชนะกัน

3. การสอนโดยใช้การระดมความคิด

การสอนโดยใช้การระดมความคิด (Brainstorming) คือ การให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหามากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยมีการวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่ผู้เรียนเสนอมานั้น มีการบันทึกความคิดหรือข้อเสนอแนะทั้งหมด

4. การสอนแบบค้นพบความรู้

การสอนแบบค้นพบความรู้ (Discovery) คือ วิธีสอนที่ผู้เรียนค้นพบคำตอบหรือความรู้ด้วยตนเอง คำว่าค้นพบความรู้ไม่ได้หมายถึงว่าผู้เรียนเป็นคนค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นเป็นคนแรก สิ่งที่ค้นพบนั้นจะมีผู้ค้นพบมาก่อนแล้วและผู้เรียนก็ค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นด้วยตนเอง ไม่ใช่ทราบจากการบอกเล่าของคนอื่นหรือจากการอ่านคำตอบที่มีผู้เขียนไว้ ในการใช้วิธีสอนแบบนี้ผู้สอนจะสร้างสถานการณ์ในรูปที่ผู้เรียนจะเผชิญกับปัญหา ในการแก้ปัญหานั้นผู้เรียนจะใช้ข้อมูลและปฏิบัติในลักษณะตรงกับธรรมชาติของวิชาและปัญหานั้น นั่นคือ ผู้เรียนจะศึกษาประวัติศาสตร์ในวิธีเดียวกับที่นักประวัติศาสตร์กระทำ ศึกษาชีววิทยา ในวิธีเดียวกันกับที่นักชีววิทยาศึกษา เป็นวิธีสอนที่เน้นกระบวนการซึ่งเหมาะสมสำหรับวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ แต่ก็สามารถใช้ได้กับวิชาอื่นๆ

5. การสอนแบบแก้ปัญหา

การสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving) คือ วิธีสอนที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ทั้งการแก้ปัญหาของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) อันได้แก่ 1. ให้นิยามปัญหา 2. ตั้งสมมติฐาน 3. รวบรวม ประเมิน จัดระบบและตีความหมายข้อมูล 4. สรุปผล และ 5. ตรวจสอบผลสรุป

6. การสอนแบบปฏิบัติการ

การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory) คือ การสอนที่ให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้การแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด โดยทำการทดลองปฏิบัติฝึกการใช้ทฤษฎีโดยผ่านการสังเกตการทดลอง ภายใต้อสภาพที่ควบคุม

7. การสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์

การสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (Audio – visual Media) หมายถึง การสอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนต่างๆ เช่น รูปภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ หุ่นจำลอง เทปบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น เนื่องจากสื่อทัศนูปกรณ์แต่ละชนิดต่างก็มีจุดเด่น ข้อจำกัดเฉพาะตัว จึงไม่ขอกกล่าวถึงจุดเด่นและข้อจำกัดโดยรวมๆ ในการพัฒนาการใช้สื่อต่างๆ

8. การสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้นเรียน

การสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้น คือ เทคนิคการสอนที่มอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าสาระความรู้ เรื่องราย ฯลฯ แล้วนำมาเสนอรายงานในชั้น โดยทั่วไปจะเสนอด้วยวาจา ผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้

9. การสอนโดยใช้คำถาม

การสอนโดยใช้คำถามเป็นการสอนที่ผู้สอนป้อนคำถามให้ผู้เรียนตอบ อาจตอบเป็นรายบุคคลหรือตอบเป็นกลุ่มย่อย หรือตอบทั้งชั้น การตอบใช้วิธีพูดตอบผู้สอนจะพิจารณาคำตอบแล้วให้ข้อมูลสะท้อนกลับหรือถามคนอื่นหรือกลุ่มอื่นจนกว่าจะได้คำตอบที่ถูกต้องเหมาะสม

เทคนิคการสอนหลากหลายวิธีดังกล่าวมาแล้ว เป็นเพียงแนวทางการสอนที่มีผู้ค้นคิดขึ้น ซึ่งผู้สอนเองจะต้องทำความเข้าใจ และเลือกใช้ ประยุกต์ใช้ ปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของการสอน ผู้เรียน วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เวลา เครื่องมือ บรรยากาศ สถานที่ และข้อจำกัดต่างๆ รวมถึงความถนัดของผู้สอน แต่ทั้งนี้ในการเลือกใช้ที่สมควรจะผสมผสานหลายเทคนิคที่เหมาะสมเข้าด้วยกัน จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้

2.4 การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

2.4.1 ความหมายของการสืบเสาะหาความรู้

การสืบเสาะหาความรู้เป็นแนวคิดที่มีความซับซ้อนและมีความหมายแตกต่างกันไปตามบริบทที่ใช้และผู้ที่ใช้คำจำกัดความ โดยศูนย์กลางของการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้นั้นมีต้นกำเนิดจากนักวิทยาศาสตร์ ครูและ นักเรียน (Budnitz, 2003) การสืบเสาะหาความรู้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งกล่าวไว้ว่า เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้น เสาะหา สืบตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของนักเรียนเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนาน สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีสถานการณ์ใดๆ มาเผชิญหน้า (สาขาชีววิทยา สสวท. 2550) การสืบเสาะหาความรู้ คือ การถามคำถามที่สงสัยและเป็นปัญหา ที่สามารถสืบค้นหาคำตอบได้ และสื่อสารคำตอบออกมาได้ (คณะศึกษานิเทศก์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2549; Budnitz, 2003; และ Wikipedia, 2007) การสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย คือ การถามคำถาม ออกแบบการสำรวจข้อมูล การสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ การสรุปผล การคิดค้นประดิษฐ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสื่อสารคำอธิบาย (Wu & Hsieh, 2006)

โดยสรุปการสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ศึกษา อธิบาย ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานหรือเหตุผลต่าง ๆ และอีกความหมายคือเป็น กระบวนการที่นักเรียนใช้ในการค้นคว้าหาคำตอบอย่างมีระบบเพื่ออธิบายเหตุการณ์ต่างๆ ที่ต้องการศึกษา

2.4.2 กระบวนการสืบเสาะหาความรู้

กระบวนการสืบเสาะหาความรู้เป็นรูปแบบหนึ่งของการสืบเสาะหาความรู้ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือการสร้าง ความสนใจ (Engagement) การสำรวจและค้นหา (Exploration) การอธิบาย (Explanation) การขยายความรู้ (Elaboration) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งทั้ง 5 ขั้นตอนเป็น กระบวนการเรียนรู้ที่ครูจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด มีความคิดสร้างสรรค์ ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ ความคิดของตนเองได้มากที่สุด ทั้งนี้กิจกรรมที่จะให้นักเรียนสำรวจตรวจสอบ จะต้องเชื่อมโยงกับความคิดเดิม และนำไปสู่การแสวงหาความรู้ใหม่และได้ใช้กระบวนการและทักษะต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์และการสืบ เสาะหาความรู้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ (สสวท.) (2546) ได้กล่าวถึงแต่ละขั้นตอนไว้ดังนี้

1. ขั้นสร้างความสนใจ (engagement) เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเอง จากความสงสัย หรืออาจเริ่มจากความสนใจของตัวนักเรียนเอง หรือเกิดจากการอภิปรายในกลุ่ม เรื่องที่ น่าสนใจอาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลานั้น หรือเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เพิ่ง เรียนรู้มาแล้ว เป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนสร้างคำถาม กำหนดประเด็นที่จะศึกษา ในกรณีที่ยังไม่มีประเด็นใด น่าสนใจ ครูอาจให้ศึกษาจากสื่อต่างๆ หรือเป็นผู้กระตุ้นด้วยการเสนอประเด็นขึ้นมาก่อน แต่ไม่ควรบังคับให้ นักเรียนยอมรับประเด็นหรือคำถามที่ครูกำลังสนใจเป็นเรื่องที่จะใช้ศึกษา

เมื่อมีคำถามที่น่าสนใจ และนักเรียนส่วนใหญ่ยอมรับให้เป็นประเด็นที่ต้องการศึกษา จึง ร่วมกันกำหนดขอบเขตและแจกแจงรายละเอียดของเรื่องที่จะศึกษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น อาจารย์รวมทั้งการ รวบรวมความรู้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นำไปสู่ความเข้าใจเรื่อง หรือ ประเด็นที่จะศึกษามากขึ้น และมีแนวทางที่ใช้ในการสำรวจตรวจสอบอย่างหลากหลาย

2. ขั้นสำรวจและค้นหา (exploration)

เมื่อทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจจะศึกษาอย่างถ่องแท้แล้ว ก็มีการวางแผนกำหนด แนวทางการสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อสังเกต หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทำการทดลอง ทำกิจกรรม ภาคสนาม การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยสร้างสถานการณ์จำลอง (simulation) การศึกษาหาข้อมูลจาก เอกสารอ้างอิงหรือจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะใช้ในขั้นต่อไป

3. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (explanation)

เมื่อได้ข้อมูลอย่างเพียงพอจากการสำรวจตรวจสอบแล้ว จึงนำข้อมูล ข้อสังเกตที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ หรือวาด รูป สร้างตาราง ฯลฯ การค้นพบในขั้นนี้อาจเป็นไปได้หลายทาง เช่น สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แย้งกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ได้กำหนดไว้ แต่ผลที่ได้จะอยู่ในรูปใดก็สามารถสร้างความรู้ และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

4. ขั้นขยายความรู้ (elaboration)

เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่น ถ้าใช้อธิบายเรื่องต่างๆ ได้มากก็แสดงว่าข้อจำกัดน้อย ซึ่งก็จะช่วยให้เชื่อมโยงกับเรื่องต่างๆ และทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น

4.1 ครูจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ลึกซึ้งขึ้น หรือขยายกรอบความคิดกว้างขึ้นหรือเชื่อมโยงความรู้เดิมสู่ความรู้ใหม่หรือนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง เพิ่มขึ้น เช่น ตั้งประเด็นเพื่อให้นักเรียน ชี้แจงหรือร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชักถามให้นักเรียน ชัดเจนหรือกระจ่างในความรู้ที่ได้หรือเชื่อมโยงความรู้ที่ได้กับความรู้เดิม

4.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น อธิบายและขยายความรู้เพิ่มเติมมีความละเอียดมากขึ้น ยกสถานการณ์ ตัวอย่าง อธิบายเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เป็นระบบและลึกซึ้งยิ่งขึ้นหรือสมบูรณ์ละเอียดขึ้น นำไปสู่ความรู้ใหม่หรือความรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ประยุกต์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในเรื่องอื่นหรือสถานการณ์อื่นๆ หรือสร้างคำถามใหม่และออกแบบการสำรวจ ค้นหา และรวบรวมเพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่

5. ขั้นประเมิน (evaluation)

เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด จากขั้นนี้จะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ การนำความรู้หรือแบบจำลองไปใช้อธิบายหรือประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์หรือเรื่องอื่นๆ จะนำไปสู่ข้อโต้แย้งหรือข้อจำกัดซึ่งก่อให้เกิดเป็นประเด็นหรือคำถาม หรือปัญหาที่จะต้องสำรวจตรวจสอบต่อไป ทำให้เกิดเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ จึงเรียกว่า inquiry cycle กระบวนการสืบเสาะหาความรู้จึงช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาหลัก และหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ได้ความรู้ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 3.1 ประชากรในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด จำนวนนักเรียนทั้งหมด 17 คน

3.2 เครื่องมือ/นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย

- 1.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ร่างกายมนุษย์ รวมทั้งสิ้น 6 แผน
- 1.4.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ
- 1.4.3 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสาระวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
2. วิเคราะห์และกำหนดสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ที่จะเกิดกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ ตามหลักสูตร
3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์
4. ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ทั้งจากการที่ได้รับการอบรมและศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต

5. ดำเนินการออกแบบและจัดหา/จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เรื่อง ร่างกายมนุษย์ จำนวน 20 ข้อ โดยได้นำแบบทดสอบมาจาก สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้สมบูรณ์ แบบ วิทยาศาสตร์ โดย ดร.บัญชา แสนทวี และคณะ

6. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E)

7. เขียนแผนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E)

8. สร้างเครื่องมือการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เรื่อง ร่างกายมนุษย์ ไปใช้กับกลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 17 คน

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน ทดสอบหลังเรียน เรื่อง ร่างกายมนุษย์

4. นักเรียนทำการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้ แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ได้ วิเคราะห์ข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหาความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน

3.6 เกณฑ์เฉลี่ยความพึงพอใจ

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวัดก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน

นักเรียนเลขที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	16	23
2	13	20
3	18	23
4	16	22
5	16	25
6	19	23
7	15	20
8	16	23
9	13	20
10	18	23
11	16	22
12	17	25
13	19	23
14	15	20
15	16	25
16	18	25
17	15	20

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการวัดก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 41.43 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 58.57 และมีผลต่างเท่ากับ 17.13

ตารางสรุปคะแนนที่เฉลี่ย (Average T Score)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนที่เฉลี่ย (Average T Score)	เพิ่มขึ้น/ลดลง	เพิ่มขึ้น/ลดลง ร้อยละ
ก่อนเรียน	41.43	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ
หลังเรียน	58.57	17.13	41.31

ตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	แปลผล
1. ความพึงพอใจต่อกระบวนการ/ขั้นตอน			
1.1 การได้รับแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้	4.78	0.24	มากที่สุด
1.2 ความชัดเจนของขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้	4.53	0.56	มากที่สุด
1.3 ความเหมาะสมของวิธีการถ่ายทอดความรู้	4.32	0.64	มาก
1.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมในการฝึกปฏิบัติ	4.18	0.34	มาก
1.5 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ	4.23	0.33	มาก
1.6 ความชัดเจนของกระบวนการวัดผลและประเมินผล	4.27	0.34	มาก
2. ความพึงพอใจต่อครู			
2.1 บุคลิกภาพของครู	4.46	0.68	มาก
2.2 ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดของครู	4.38	0.24	มาก
2.3 การเตรียมตัวและความตั้งใจของครู	4.86	0.36	มากที่สุด
2.4 มนุษยสัมพันธ์ของครู	4.86	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความพึงพอใจต่อกระบวนการ / ขั้นตอน ความพึงพอใจในระดับมากที่สุดได้แก่ การได้รับแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมาคือ ความชัดเจนของขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ส่วน ความพึงพอใจต่อครูการเตรียมตัวและความตั้งใจของครูและมนุษยสัมพันธ์ของครู นักเรียนมีความความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนดีขึ้น โดยจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยและผลต่างของ คะแนนมีสูงขึ้น และมี ผลต่างเพิ่มขึ้น 17.13 แสดงว่าการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) นั้นประสบผลสำเร็จ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา การวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นั้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ เพราะนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้จักคิด มีความคิดสร้างสรรค์ ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ความคิดของตนเองได้มากที่สุด ทำให้นักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ที่น้อยกว่าได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ และค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่คงทนแล้วนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สูงของนักเรียนต่อไป

นอกจากนี้องค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงหรือต่ำได้นั้น มีที่ขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนและจากสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรมโดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) ทำให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนได้ทำงานเป็นกลุ่ม เกิดทักษะกระบวนการกลุ่ม และทักษะกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับเพื่อนการจัดกิจกรรมโดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) จึงส่งผลดีต่อผู้เรียนแต่ละคน ทำให้มีพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพเด็กไทยด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือครูสาระการเรียนรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. โรงพิมพ์คุรุสภา

กองวิจัยการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์ระดับ**

ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2546.

บัญชา แสหนทวี และคณะ, **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้สมบูรณแบบ วิทยาศาสตร์**, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2549

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2545). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ:แนวคิด วิธีเทคนิคการสอน 2**. กรุงเทพฯ: แมเนจเม้นท์จำกัด.

ภพ เลหาทไพบูลย์. (2542). **แนวการสอนวิทยาศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

หนูม้วน ร่มแก้ว, **การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา**, เชียงใหม่: ส.การพิมพ์, 2549

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2545). **คู่มือครูวิชาวิทยาศาสตร์ เล่ม 4 (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมหวัง พิริยานุวัฒน์. (2537). **การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนมัธยมศึกษาในประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุวัฒน์ นิยมคำ. (2531). **ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะความรู้**. กรุงเทพฯ: เจเนอรัลบุ๊กส์เซนเตอร์.

อุเทน ปัญโญ, **ระเบียบวิธีวิจัย**, เอกสารประกอบการเรียนการสอน:มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, 2548

ภาคผนวก

แบบสำรวจ

ความพึงพอใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E)

5 = พอใจมากที่สุด

4 = พอใจมาก

3 = ปานกลาง

2 = ไม่พอใจ

1 = ไม่พอใจเลย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
1. ความพึงพอใจต่อกระบวนการ/ขั้นตอน					
1.1 การได้รับแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้					
1.2 ความชัดเจนของขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้					
1.3 ความเหมาะสมของวิธีการถ่ายทอดความรู้					
1.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมในการฝึกปฏิบัติ					
1.5 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ					
1.6 ความชัดเจนของกระบวนการวัดผลและประเมินผล					
2. ความพึงพอใจต่อครู					
2.1 บุคลิกภาพของครู					
2.2 ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดของครู					
2.3 การเตรียมตัวและความตั้งใจของครู					
2.4 มนุษย์สัมพันธ์ของครู					

9. สิ่งใดที่บอกความเจริญเติบโตของร่างกาย

- ก. ลักษณะนิสัย   ข. การพูด
ค. การมอง   ง. การขึ้นของฟันแท้

10. เพราะเหตุใดจึงไม่ควรให้เด็กเล็กๆ

รับประทานหรือดื่มชา กาแฟ

- ก. ทำให้ติดเป็นนิสัย
ข. ทำให้ฟันผุ
ค. ทำให้สมองหยุดการพัฒนา
ง. ทำให้ร่างกายเตี้ย ผอม

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.1

ตัวชี้วัด 2. อธิบายการทำงานที่สัมพันธ์กันของ

ระบบย่อยอาหาร ระบบหายใจ และระบบ

หมุนเวียนเลือดของมนุษย์

11. อาหารไม่ถูกย่อยที่ใด

- ก. ปาก   ข. ลำไส้เล็ก
ค. ลำไส้ใหญ่   ง. กระเพาะอาหาร

12. อาหารที่ถูกย่อยแล้วจะถูกดูดเข้าเส้นเลือดทาง
อวัยวะใด

- ก. ตับ   ข. กระเพาะอาหาร
ค. ลำไส้เล็ก   ง. ลำไส้ใหญ่

13. ข้อใดไม่มีผลต่ออัตราการเต้นของหัวใจ

- ก. เพศ   ข. วัย
ค. สติปัญญา   ง. กิจกรรมที่ทำ

14. น้ำดี ผลิตจากอวัยวะใด

- ก. ไต   ข. ปอด
ค. ตับ   ง. ลำไส้

15. ปอด มีลักษณะคล้ายกับอะไร

- ก. เมล็ดถั่วแดง   ข. รูปตัวเจ
ค. ดอกบัวตูม   ง. ฟองน้ำ

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.1

ตัวชี้วัด 3. วิเคราะห์สารอาหารและอภิปรายความ

จำเป็นที่ร่างกายต้องได้รับสารอาหารในสัดส่วนที่

เหมาะสมกับเพศและวัย

16. น้ำมันจัดเป็นอาหารกลุ่มใด

- ก. โปรตีน   ข. ไขมัน
ค. คาร์โบไฮเดรต   ง. วิตามิน

17. แป้งและน้ำตาลจัดเป็นอาหารในกลุ่มที่ให้

สารอาหารประเภทใด

- ก. เกลือแร่   ข. วิตามิน
ค. คาร์โบไฮเดรต   ง. โปรตีน

18. วิตามินในข้อใดที่สามารถละลายในไขมันแต่ไม่

สามารถละลายในน้ำ

- ก. A D K   ข. A B C
ค. B C D   ง. E D C

19. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. สารทุกชนิดที่รับประทานได้จัดเป็นสารอาหาร
ข. เกลือแร่และวิตามิน จัดเป็นสารอาหารที่ไม่ให้พลังงาน

ค. อาหารเป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งที่ร่างกายขาดไม่ได้

ง. โปรตีนทดสอบด้วยวิธีง่าย ๆ คือ นำไปถูกกับกระดาษ

20. ข้อใดเป็นสารอาหารที่ให้พลังงานทั้งหมด

- ก. ไขมัน โปรตีน วิตามิน
ข. ไขมัน โปรตีน คาร์โบไฮเดรต
ค. คาร์โบไฮเดรต โปรตีน เกลือแร่
ง. คาร์โบไฮเดรต เกลือแร่ วิตามิน